1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 235. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 13-го ГРУДНЯ 1963 — 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 13, 1963 — No. 235. VOL. LXX.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАРЯДЖУЄ ЯКНАЙБІЛЬШУ ОЩАДНІСТЬ У ФЕДЕРАЛЬНИХ ВИДАТКАХ

Вашингтон. — Президент Джансон 11-го листопада видав зарядження всім членам свого кабінету, щоб вони старалися поробити якнайбільші ощадності у видатках своїх агенцій, та щоб дбали про те, щоб не збільшувати числа федеральних працівників. Президент заявив, що він не затвердить пропозиції збільшити число федеральних працівників, хіба що його хтось зможе переконати, що це збільшення є дійсно конче. Президент із цим закликом до ощадности звернувся і до 800 військових та цивільних працівників в Департаменті Оборони. Він сказав, що цей Департамент видає більше як половину федерального бюджету і тому повинен робити якнайбільші зусилля в тому напрямку, щоб поробити якнайбільші ощадності. Військовий бюджет, казав Президент, є на 15 разів більший від бюджету всього уряду в 1932-му році, коли Джансон вперше прийшов був до Вашингтону. Президент сказав представникам Департаменту Оборони: „Я очікую від вас, щоб ви не тільки обороняли цю країну, але також і стояли на сторожі її гаманця, зберігали не тільки її військову силу, але і її фінансову стабільність". Президент вимагав від членів свого кабінету, щоб рішуче не збільшували числа своїх працівників. Президент домагався, щоб число затруднених у федеральних агенціях в 1965-му році було менше, як в двох останніх роках, це значить в 1962- 1963-му. Ощадності мали б прийти також із того, що буде краще керівництво, більша продуктивність, кращі методи та краща організація праці. Президент виступив гостро проти надмірної канцелярійної праці, яка непотрібно зуживає багато паперу і часу. Джансон заявив, що керівництво працею вимагає стільки само дбайливости, що складення програми праці. Зріст числа федеральних урядовців, твердив Джансон, не є пропорційно такий великий, як зріст числа населення і економіки цієї країни. Але треба дбати, щоб ще збільшити ощадність і в цій ділянці. Число федеральних урядовців від 31-го жовтня 1962-го року до того самого дня цього року збільшилося тільки на 628 осіб. Коли б воно було збільшувалося в такому темпі, як це діється в стейтах та міських громадах, то збільшення тоді виносило б 106 000. Президент заявив представникам збройних сил, що вони можуть на нього так само рахувати, як це вони робили із президентом Кеннеді.

Геллер передбачає, що крайова продукція перевищить $620 більйонів

Вашингтон. — Голова Ради Економічних Дорадників Президента Волтер В. Геллер, промовляючи на зборах Президентового кабінету, передбачав, що крайова продукція в 1964-му році перевищить суму $620 більйонів, якщо Конґрес ухвалить закон про зменшення прибуткових податків в сумі $11 більйонів. Крайова продукція в 1963 році також збільшилася, але в найближчому році це збільшення буде на 25 відсотків більше, коли зменшення податків скріпить економіку та пожвавить рух в продукції. В 1963 році збільшення крайової продукції виносить колô 4 відсотки, а в 1964-му році воно мало б становити 5 відсотків. Цього року крайова продукція має винести коло $584 більйонів, а в 1964-му — $620 більйонів. Геллер домагається, щоб Конґрес зараз на початку найближчого року зменшив податки на $11 більйонів.

Американська Телефонічна і Телеграфічна Корпорація послуговується сателітами, а не каблями

Вашингтон. — Американська Телефонічна і Телеграфічна Корпорація повідомила, що вона не буде будувати нових каблів під океаном, тільки вирішила послуговуватися для поширення своєї служби з Европою комунікаційними сателітами. Це рішення найбільшого клієнта Сателітної Корпорації, яким є Ам. Тел. і Телегр. Компанія, значно скріпило економічну силу комунікаційної системи сателітів, яка легко зможе почати функціонувати в найближчих роках. Донедавна УТТ Корпорація плянувала повести новий підводний кабель попід Атлантик, який дав 720 голосових каналів і вдвоє збільшив би теперішні можливості, які дають чотири каблі. Про рішення УТТ Корпорації повідомив її виконний віце-директор Джеймс Е. Дінґмен голову ради директорів Концерну Комунікаційних Сателітів — Лія Велча.

Президент Джансон заявляє, що не зменшуватиме збройної переваги ЗДА

Вашингтон. — Президент Джансон та його найближчі співробітники в ділянці оборони цієї країни, що, хоч не збільшуться оборонний бюджет ЗДА, то все ж таки ця країна втримає таку збройну силу, яка відібрала б охоту кожному наїздникові нападати на ЗДА. В цій справі промовляли до конґресових провідників обидвох партій державний секретар Дін Раск, секретар оборони Роберт МекНамара і директор Центральної Розвідчої Аґенції — Джан МекКлой. Ці заяви відбулися тому, щоб провідники Конґресу знали про те, що хоч і зменшаться видатки на оборону, то бойова сила американських збройних сил не буде зменшена. Президент подбав про те, щоб зустріч членів Конґресу могла відбутися, бо уряд мав нагоду поінформувати Конґрес про важливі проблеми. Президент Кеннеді втримував зв'язки з Конґресом за допомогою зв'язкових старшин, а президент Джансон хоче втримувати безпосередні контакти з конґресменами і сенаторами.

МекНамара остерігає проти зменшення військової допомоги закордонові

Вашингтон. — В Сенатській Комісії Видатків відчитано листа секретаря оборони Роберта МекНамари, в якому він остерігає проти того, щоб зменшувати видатки на військову допомогу закордонові, бо тоді збільшується риск, що на випадок війни треба буде видавати ще більше фондів, і збільшилося б число американських втрат в людях. Уряд вимагав на військову допомогу закордонові суму $1,405,000,000, досі з цієї суми вже втяли $405,000,000, а тепер плянується ще дальше зменшення витрат на цю ціль. Палата признала на допомогу закордонові, економічну і військову, суму $3,600,000,000, Сенат вирішує цю справу, і має голосувати над нею в четвер, 12-го грудня. Секретар оборони МекНамара твердить, що витрати на військову допомогу закордонові, — це те саме, що витрати на оборону ЗДА, тому не можна цих витрат зменшувати.

Армія продукує рушницю, яка вистрелює набої і ґранати

Вашингтон. — Урядовці в Департаменті Оборони захоплені новим моделем рушниці, яка зможе вистрелювати не лише набої, але й ґранати. Цю рушницю вже продукують у трьох фабриках зброї і її випробовуватимуть вже в лютому 1964-го року. Тепер армійський ґренадієр мусить мати і ґранатомет і револьвер. Коли готова буде нова рушниця, то цей піхотинецьноситиме тільки її, яка з повним ладунком важитиме лиш 9 фунтів. Нову рушницю, SPIW, що вимовляєтьсь як „спю", бо вона може випльовувати струм набоїв, маленьких стріл, і довгих на один цаль і таких грубих, як оливо в олівці. Ці кулі - дротики можна швидко вистрелювати, немов набої із скоростріла.

Римо-католицькі священики зможуть вживати в Богослуженнях англійської мови

Ню Йорк. — Католицька Добродійна Конференція повідомляє, що, згідно з ухвалами Ватиканського Вселенського Собору, 56,540 римокатолицьких священиків у ЗДА, починаючи від весни 1964-го року, зможуть більше вживати в Богослужбах англійської мови, як це було досі. Ці священики зможуть вживати самих тільки англійських текстів при уділюванні святих тайн, хрещення, конфермації, єлеопомазання. Найближчої весни американські єпископи мають у Вашингтоні на Крайовому Соборі вирішити, які зміни переведуть при відправлюванні Богослужб, та скільки будуть уживати англійської мови. Але вже тепер звертають увагу на те, що кардинали із Лос Анджелесу Джеймс Френсіс МекІнтаєр і з Ню Йорку Френсіс Спеллман не будуть спішитися з тим, щоб вводити літургійні реформи в своїх архидієцезіях, бо вони обидва виступали проти введення живих мов до Служби Божої.

Хор ім. Митрополита А. Шептицького дає концерт в честь свого патрона

Ню Йорк. — В найближчу неділю, 15-го грудня, тут в авдиторії школи св. Юра відбудеться о год. 5.30 ввечері концерт Хору ім. Митрополита Шептицького під дириґентурою проф. Романа Левицького в честь і пам'ять патрона цього хору, Слуги Божого Андрея Шептицького. Хор ім. Митр. Шептицького відомий уже з багатьох своїх виступів, як із співу під час Служби Божої о год. 12-ій кожної неділі. У програмі передбачене святочне слово о. д-ра Мелетія Соловія, ЧСВВ, та виступ о. проф. Іринея Готри, ЧСВВ, недавнього поворотця зі Сибіру. В концертоній частині, крім хору, виступлять: оперовий співак мґр Осип Стецура, Оля Кириченко-Шуган з деклямацією. Оксана Ленець — гра на скрипці. На фортепіяні акомпаніюватимуть А. Чапельська і В. Гентош.

● **Закриття виставки малярських праць Олекси Булавицького,** влаштовуваної в залях УВАН у Ню Йорку, відбудеться в п'ятницю 15 грудня ц. р., о год. 8-ій веч. Тоді ж буде проведений обмін враженнями і думками про цю виставку.

Оперний Ансамбль виставить „Запорожця за Дунаєм" в Нюарку

Нюарк. — У найближчу неділю, 15-го грудня, тут в залі Української Централі відбудеться о год. 6-ій ввечері вистава комічної опери „Запорожець за Дунаєм" Гулака-Артемовського для відзначення 100-річчя тієї опери. Оперу, яка вже була виставлена з великим успіхом в Ню Йорку, виконає Український Оперний Ансамбль. В головних ролях виступають: Лев Рейнарович, Ганна Шерей, Марта Кобрин - Кокольська, Іван Гош, Іван Самокішин, І. Зам'ятий, Т. Федорович та інші. Опера буде виконана в супроводі камерної оркестри. Музичним керівником є О. Стратичук, а мистецьким В. Ласовський. Танки під проводом Р. Петріни, декорації — Е. Ткачук.

Іван Самокішин

ПРОВІДНИКИ ПІДПІЛЬНОЇ БОРОТЬБИ В КЕНІЇ

В четвер 12 грудня відбуваються в Кенії урочистості з приводу проголошення незалежности цієї країни, що була досі британською колонією. На фото: 71-літній прем'єр Кенії Джомо Кеніятта (зліва), що був довгими роками в'язнений британською владою. Біля нього провідник терористів Вау-Мау Мваріяма, амнестований за свою діяльність напередодні проголошення незалежности.

Куба добивається збільшення совєтської допомоги

Вашингтон. — В американських урядових колах звертають увагу, що режим Фіделя Кастра започаткував останнім часом наполегливі заходи для збільшення економічної допомоги, одержуваної від Совєтського Союзу й інших країн комуністичного бльоку. Особливої підтримки потребує Куба для оздоровлення свого занепалого і відсталого сільського господарства. Для переговорів в цій справі виїхав востаннє, в середу 11 грудня, в поїздку по країнах Східньої Европи і до Совєтського Союзу, д-р Карильос Рафаель Родріґез, міністер сільського господарства Куби. У зв'язку з цим експерти в кубинських справах говорять, що Кастро примушений тепер в'язатися тісніше з Москвою і підтримувати її більше відкрито й катеґорично в її „ідеологічному" конфлікті з комуністичним Китаєм. Досі Кастро щодо цього лявірував, не заявляючися виразно ні по одній, ні по другій стороні і втримуючи й далі дружні взаємини з Пейпінґом, не зважаючи па всі атаки комунокитайських вождів на Москву і Хрущова. Дехто думає, що — після вбивства президента Кеннеді — Кастро, згідно з напрямними теперішньої совєтської політики, хотів би почати більш примирливу політику у відношенні до З'єдинених Держав Америки, тим більше, що в Москві переконані, що новий президент ЗДА Джансон буде продовжувати підтримувану президентом Кеннеді політику коекзистенції із Совєтським Союзом.

20 бальонів досліджуватимуть космічні простори над Північним бігуном

Вашинґтон. — Крайова Наукова Фундація повідомляє, що 20 великих бальонів із науковими інструментами досліджуватимуть космічні промені, які надходять із космічних просторів, та обсервуватимуть так зване північне світло, яке освічує Північний бігун. Проєктом цих наукових дослідів займатиметься Міннесотський університет. Проєкт цей називається від початкових букв ПЛСІВО, і ним керуватиме фізик спеціяліст від космічних просторів — д-р Джан Р. Вінклер. Ці досліди відбуватимуться в рамах Міжнародних Років Спокійного Сонця, які тривають в роках 1964 - 1965, і під час яких активність Сонця є обмежена до мінімуму. Бальони випускатимуть з Пойнту Борров, Аляска. Вони матимуть 1.5 мільйона кубічних стіп посмности і будуть на висоті 100.00 стіп.

ОДВУ влаштовує зустріч із сен. П. Юзиком

Ню Йорк. — Центральна Управа Організації Державного Відродження України (ОДВУ) в Ню Йорку влаштовує зустріч українського громадянства із сенатором Канади, проф. д-ром Павлом Юзиком, котрий тепер перебуває в Ню Йорку як член Канадійської Делеґації до Об'єднаних Націй. Зустріч відбудеться в неділю, 15-го грудня ц.р. в приміщенні Українського Інституту Америки при 79-ій вулиці. До участи запрошені всі центральні українські організації, українська преса в ЗДА, всі місцеві організації й товариства міста Ню Йорку та провідні громадяни. Реєстрація гостей почнеться в год. 6-ій вечором. Сенатор Юзик це син українських піонерів степів Західньої Канади, що своїми здібностями й зусиллями вибився в житті й приносить славу не лише українцям у Канаді, але в цілому світі. Він зумів поєднати любов до Канади з любовю до України. Він вірно служить Канаді, але рівночасно високо цінить культуру, релігію й мову своїх батьків та невпинно працює для ширення правди про Україну та її повного визволення.

Сен. Павло Юзик

Д-р Павло Юзик від юних років цікавився українським життям і брав у ньому чинну участь. Він провідний член багатьох студентських організацій, основоположник і визначний член молодіжної української організації МУН.

(Закінчення на 4-ій стор.)

В Ню Йорку відкрито постійну Ґалерію картин

Ню Йорк. — В неділю, 8-го грудня, в полудневих годинах, відбулось тут, в приміщенні Літературно - Мистецького Клюбу, при численній участі відвідувачів, відкриття постійної Ґалерії продажу творів українських мистців, що постала з ініціятиви і під керівництвом п-і Ольги Соневицької. Ґалерію відкрив коротким словом голова ЛМ-Клюбу, проф. Сергій Литвиненко, про цілі і завдання Ґалерії говорила п-і О. Соневицька. З привітом і побажаннями успіхів виступив також проф. Дамян Горняткевич. До Ґалерії надіслали свої твори визначні наші мистці, переважно із ЗДА та дехто з Европи. Досі 22-ох мистців заступлено тут 80-ма картинами й скульптурою.

КЕНІЯ СТАЛА 34-ОЮ НЕЗАЛЕЖНОЮ ДЕРЖАВОЮ В АФРИЦІ

Найробі, Кенія. — Східньоафриканська країна Кенія, в якій ще десять років тому шалів терор підпільної організації Мау-Мау, спрямований порти англійського панування, стала в четвер 12-го грудня ц. р. незалежною державою. Урочистості зв'язані з проголошенням незалежности цієї колишньої британської колонії відбувалися під проводом донедавніх вождів терористичної організації Мау-Мау, найвидатніший з-поміж яких Джомо Кеніятта очолює нову державу, як прем'єр. В урочистостях, що відбувалися під час зливного дощу, взяли участь тисячі чорних мешканців тієї країни, які збіглися з гір і джунґлів, щоб танцями і походами відсвяткувати „угуру" — незалежність своєї батьківщини. Формальний акт проголошення незалежности відбувся на стадіоні Угуру в столиці Кенії Найробі і Велику Британію та її королеву репрезентував там принц Філіп, чоловік королеви Єлисавети II. В церемонії спущення британського державного прапору і піднесення національного прапору Кенії — чорно-зелено-червоного з білими смугами — взяли теж участь представники З'єдинених Держав Америки — асистент державного секретаря Меннен Вільямс, президент Спілки Автомобільних Робітників Волтер П. Рутер і негритянський письменник із ЗДА Джеймс Болдвін. Крім репрезентантів Великої Британії і ЗДА були присутні представники усіх африканських держав, як теж представники багатьох інших держав світу. Кенія була британською колонією протягом 68 років і сьогодні населення її нараховує 8,365,000 чорних, 56,000 білих европейців і яких 70,000 арабів та інших азійських національностей. Голова нової держави Джомо Кеніятта має 73 роки життя і був свого часу відомий під прізвищем „Горюча стріла", як провідник терористичної організації Мау-Мау в її боротьбі проти британського панування. За свою терористичну активність Кеніятта був в'язнений вісім літ британцями і звільнений щойно минулого року. В Кенії збереглася ще й досі поліґамія і сам Кеніятта має три жінки, в тому й одну білу — Едну Мей, з якою він одружився під час свого 15-річного перебування в Англії перед другою світовою війною. У започаткованому десять років тому процесі унезалежнювання Африки, більшість країн якої були колоніями або протекторатами европейських держав, Кенія стала вже тридцять і четвертою незалежною державою. Десять років тому білі контролювали майже всю Африку, за винятком тільки Етіопії і Ліберії. Колонії европейських держав, здебільша Портуґалії, збереглися ще тільки в Південній Африці.

Британський міністер закордонних справ Батлер хоче стрінути Громика

Лондон. — Британський міністер закордонних справ Р. А. Батлер написав листа совєтському міністрові Андрєєві Громикові, піддаючи йому суґестію щодо зустрічі. Вона мала б відбутись або у зв'язку з відновленням 21-го січня 1964 року Женевської конференції роззброєння, або у випадку скликання міжнародної конференції для гарантування невтральности Камбоджі, чого хоче її голова, князь Нородом Шіганук. Хоча британський уряд запевняє, що нічого не діятиме у відношенні до Совєтів без відома і згоди західніх альянтів, проте західні кола, особливо у Вашинґтоні й Бонні, занепокоєні „активністю" названого нового британського міністра закордонних справ, який підштовхує західніх союзників Британії до нової серії розмов з большевиками. На цю тему йтимуть розмови державного секретаря Діна Раска з британським урядом в найближчу середу, коли він прибуде до Лондону після міністерської конференції Ради НАТО в Парижі.

Говорять про виведення совєтських військ з комуністичної Угорщини

Москва. — В політичних колах, зокрема серед закордонних кореспондентів, кружляють все впертіші вістки, пущені мабуть совєтським режимом, що найближчим уже часом мали б бути виведені з Угорщини совєтські дивізії, стаціоновані там від часу кривавого здушення Совєтами угорської революції. Згідно із цими повідомленнями залишаться на Угорщині тільки невеличкі військові з'єднання і то в рамцях Варшавського Пакту. Західні дипломати коментують цей крок совєтського уряду, як намагання показати світові, що ситуація в сателітних країнах унормалізувалася і що Москва переконана в стабільності очолюваного Кадаром комуністичного режиму. Про правдивість поширюваних вісток в справі виведення совєтських військ з Угорщини мала б свідчити евакуація з цієї країни родин совєтських вояків й офіцерів. Під теперішню пору немає совєтських військ ні в Чехословаччині, ні в Румунії, ні в Болгарії. Військові з'єднання, нібито тільки для зв'язку, стаціоновані на території Польщі і багато совєтських дивізій перебуває в Східній Німеччині.

В АМЕРИЦІ

● **Сенат ухвалив** законопроєкт і вислав до підпису президента Джансона про те, щоб пані Джан Ф. Кеннеді мала право висилати поштові посилки на державний кошт, і щоб її та її дітей оберігали аґенти секретної служби впродовж найближчих двох років. Крім того пані Кеннеді зможе на державний кошт втримувати окреме бюро та платних урядовців. Пані Кеннеді дістала більше як 500,000 листів та депеш із висловами співчуття після смерти президента Кеннеді.

● **Головна пошта** в Ню Йорку дістала досі 5,000 листів, які діти пишуть до св. о. Миколая з просьбою, щоб цей святець не забув про них перед Різдвом. Пошта повідомила громадянство, що можна ці листи забирати та висилати дарунки тим дітям, які є в потребі і чекають на допомогу з неба.

● **Професор педагогіки** в Бостонському університеті д-р Джералд Д. Доррел заявив, що майбутній учитель може навчитися своєї праці навчання тільки тоді, коли буде працювати під наглядом вчителів в дійсних шкільних клясах із учнями. З самої теорії не можна навчитися, як практично навчати дітей. Професор Доррел погоджується в цій справі із відомим виховником Джеймсом В. Конентом, який недавно видав книжку „Освіта американських вчителів".

● **22-річна дружина вбивника** президента Кеннеді Марина Освалд вирішила залишитися у ЗДА. Вона починає вчитися англійської мови, якої вона не знає, бо Освалд казав, що їй непотрібно вчитися англійської, і розмовляв із нею та дітьми по російськи. Для неї і її дітей пожертвували вже американці $8,000. Аґенти секретної служби сказали їй, що, може, для неї було б краще виїхати до СССР, але вона дуже стурбувалася, коли це почула, і сказала, що вона ціле життя мріяла про те, щоб бути в Америці та стати американською громадянкою.

● **Директор Корпусу Миру** Сарджент Шрайвер прибув до Ню Йорку і почав кампанію в 94-ох коледжах та технічних школах за те, щоб студенти голосилися на добровольців до Корпусу Миру.

● **Директор** цукрового відділу в Департаменті рільництва Том О. Морфі заявив, що немає небезпеки, щоб в 1964-му році подорожчав цукор, бо збільшиться крайова продукція цукрової трощі та цукрових буряків.

У СВІТІ

● **Велика демонстрація колишніх вояків німецької армії,** поранених під час другої світової війни, з усіх сторін Західньої Німеччини, відбулася у вівторок 10 грудня в Бонні з участю понад 25,000 ветеранів. Демонстранти домагалися підвишки їхніх пенсій на 25 процентів. Канцлер Ерґард і колишній канцлер Аденауер відмовилися прийняти делеґацію демонстрантів. Говорив з нею тільки спікер західньонімецького парляменту, Евґен Ґерстенмаєр.

● **Президент Туреччини Цемаль Ґурсель** доручив провідникові Партії Справедливости Раґіпові Ґумуспалі творення нового уряду. Теперішня урядова криза в Туреччині триває, вже від грудня ц. р., з часу резиґнації прем'єра Ісмета Іноню, провідника трипартійної коаліції, головну ролю в якій відіграє Республіканська Народна Партія.

● **Полковник південнокорейської армії Кім Кі-Гюм,** довершив самогубства поблизу резиденції президента - електа Південної Кореї Чунґа Гі Парка. Кі-Гюм обляв себе бензиною і запалив, подібно як це робили буддійські ченці в Південному В'єтнамі. Самогубство полковника мало бути протестом проти ближче невизначених дій теперішнього військового режиму в Південній Кореї.

● **Голова президії Верховного совєту СССР Леонід Брежньов** прибув у вівторок 10 грудня ц. р. з урядовими відвідинами до столиці Чехословаччини Праги. Разом з ним прибула більша група представників совєтської партії й уряду. Всі вони візьмуть участь у відзначуванні 20-річчя підписання чехословацько - совєтського „пакту приязні".

● **У зв'язку із заплянованими відвідинами Папи Павла VI** у Святій Землі єгипетська преса почала висловлювати своє побоювання за безпеку й життя голови Католицької Церкви, передбачаючи можливість, що ізраїльські сіоністи можуть вбити Папу, щоб потім обвинувачувати в цьому арабів.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Повільний Конгрес

Останнім часом озвалися з різних сторін голоси глибокої критики на адресу Конґресу — збоку деяких самих його членів, поважної американської преси та громадянства з характеристичними листами до редакцій. Що більше, сам президент Джансон виразно заманіфестував своє невдоволення Конґресом, коли в одному із своїх перших актів у відношенні до Конґресу, зараз після наради з його лідерами, подав ініціятиву — збирати підписи під так званою „петицією поминення", щоб справи, які застрягли в Комісії Правил, перейшли на пленум Палати Репрезентанів, поминувши названу Комісію.

Стюар Олсоп у великій статті „Невдача Конґресу" в „Сатардей Івнінґ Пості" з 7-го грудня називає дві головні причини, чому Конґрес упродовж цілого року не поладнав ні одної з чотирьох справ, до яких президент Кеннеді прикладав найбільшу вагу: 1) справу зменшення прибуткового податку; 2) закону про громадянські права; 3) закону про допомогу школам та вихованню і 4) справу медичної опіки над людьми старшого віку. За першу причину названий публіцист вважає опанування постійних комісій — а їх 16 у Сенаті та 20 в Палаті Репрезентантів — південними демократами і консерватистами, неприхильними до поступових реформ, хоч 2/3 демократів у Сенаті не походять з Півдня і були „людьми Кеннеді". Тому, хоч у Сенаті демократи мають перевагу над республіканцями у відношенні 67 до 33, демократичний уряд невсилі нічого провести через Сенат без сильного спротиву і впертих позакулісових старань.

За твердженням Олсопа й інших американських коментаторів, другою найповажнішою причиною надмірної балакучости і фактичної бездіяльности Конґресу є криза його проводу. Вона постала після смерти довголітнього лідера Палати Репрезентантів Сема Рейборна, який користувався величезним авторитетом, і відходу із Сенату Линдона Джансона. Обидва їх наступники — 72-літній Джан МекКормек і сенатор Майк Менсфілд — не мають ані поваги, ані досвіду, ані хисту своїх попередників. Наприклад, сенатор Майк Менсфілд у розмові з Стюартом Олсопом признався, що критики його способу керування в Сенаті мають рацію. Названий американський публіцист обох тих теперішніх лідерів більшости в двох палатах Конґресу порівнює з „виснаженими монахами", що не мають енерґії, потрібної на їх відповідальних становищах.

Але є й інші причини кризи Конґресу. До них належить, наприклад, анахронічний нині традиціоналізм в дуже складній і заплутаній законодатній процедурі. Належить туди також майже незмінний персональний склад Конґресу, особливо Сенату, з дуже повільним і незначним доплывом нових осіб з новими ідеями, при чому — знову ж за існуючою традицією — „джуніори" в Конґресі не мають поля для вияву активности та впливу. У статті „Нарід стоїть перед іспитом", надрукованій в недільному додатку „Ню Йорк Таймсу" з 8-го грудня цього року, говориться вже не про співпрацю між Білим Домом і Капітолем, як двома установами виконної і законодатної влади, які повинні одна одну доповнювати, а — про постійний конфлікт між ними. Автор цієї статті, Том Вікер, твердить, що із розвитком ЗДА та рівнобіжним зростом влади й відповідальности Президента і його Уряду Конґрес наче насторожувався до тієї центральної влади ставав в опозицію до неї і звертав щораз більшу увагу на місцеві справи, у виборчих округах законодавців.

Вся оця дискусія свідчить про глибокий критицизм американців у відношенні до своїх керівних установ і лідерів. Це — добрий прояв дійсного демократизму. І це — найкраща запорука усунення існуючих недоліків.

Подорож в Україну

Кілька років тому, у висліді деякої лібералізації у взаєминах між Совєтським Союзом і країнами Заходу, почався досить жвавий туристичний рух. Якщо брати в цілому, цей рух здебільша односторонній, бо в той час, як до Совєтського Союзу можуть їхати люди за власним бажанням і власним коштом, коротко кажучи приватно, громадяни СССР таких можливостей не мають: вони, якщо і їдуть на Захід, то з-правила як члени зорганізованих режимом делеґацій чи груп в порядку так званого культурного обміну.

Разом з туристичними групами виїжджає до СССР, зокрема на Україну, щораз більше українців, здебільша в рамцях підготовлених „проґресивними" організаціями ЗДА і Канади або туристичними бюрами подорожей. Треба сказати, що в загальному ці подорожі на Україну були корисні. Багато наших людей, що народилися на Україні і виїхали звідти ще дітьми, чи й таких, що народилися вже в ЗДА або в Канаді, мали змогу подивитися власними очима на підсовєтську дійсність, запізнатися із життьовими умовами своїх земляків, оцінити на підставі власного досвіду те, що розголошує совєтська пропаґанда. Подорожі на Україну відкрили очі багатьом нашим збаламученим людям з-поміж так званих проґресистів на те, що діється на Україні, і вилікували їх раз назавжди з „проґресизму". Дуже правдиво писали про те, що вони бачили, автори репортажів, друкованих на сторінках „Свободи" чи інших українських національних часописів, особливо селяни й робітники, що виїхали з України свідомими вже людьми і добре знають умови життя трудових людей в ЗДА і на Україні. Перед їхнім вмінням бачити й аналізувати те, що їм показують, як входити в безпосередній контакт з робітниками й колгоспниками на Україні, совєтські пропаґандисти не змогли заховати справжнього стану речей. На Україні ці відвідувачі із ЗДА поводилися достойно з людського і з національного погляду, і вміли не раз промовити там слово правди.

Але трапляються між туристами й поодинокі особи, що з наївности або різних спекуляцій, — наприклад: з думкою знову поїхати на відвидини в Україну — в своїх публічних виступах подають викривлений образ теперішньої дійсности в Україні. На Україні ці особи брали часто безкритично й наївно все те, що їм говорили та показували. Виховані в американських умовах взаємного довір'я, вони ставилися з довір'ям до офіційних експонентів совєтського режиму, усяких професорів, відомих із своїх тенденційних, пофальшованих праць з історії України, чи просто до приділених їм з каґебівського персоналу провідників і, захоплюючись усім їм показаним, намагаються тепер це своє захоплення передавати у прилюдних доповідях в ЗДА.

Найгірше в цьому те, що деякі з наших туристів дали себе спровокувати на виголошування заяв про їхні „враження світлі і втішні", що їх совєтські пропаґандисти не загаялися використати у пресі і в радіо на Україні і, з другого боку, у вільному світі для деморалізації української національної еміґрації. У цих своїх доповідях деякі українські туристи із ЗДА не завагалися навіть засуджувати . . . „нерозумну писанину" українських національних газет про становище на Україні, про поневолення України московсько - большевицьким режимом, про русифікацію та ін.

Ні чести, ні користи такими заявами їхні автори не придбали й не придбають ані собі, ані українській еміґрації. Щонайбільше вони можуть викликати і вже — як відомо з різних джерел — викликали оґірчення серед наших земляків на Україні, які вважають українську еміґрацію за оборонця їхніх інтересів і розраховують у глибині своїх сердець на її допомогу у боротьбі проти червоної Москви.

Богдан Ґалайчук

НАЙНЕБЕЗПЕЧНІША ЄРЕСЬ XX СТОЛІТТЯ

Буенос Айрес. — Сесія Вселенського Собору зближалася до кінця, перші сторінки тутешніх щоденників з 4-го грудня були переповнені вістками з Ватикану. Дивним дивом, лише один з них „Ля Пренса", приніс, і то на кінці другої сторінки, ось таку телеграму ватиканського кореспондента Юнайтед Прес:

„200 отців, що беруть участь у Соборі, домагаються, щоб Католицька Церква виснила своє становище супроти комунізму і марксизму, бо коли ні, тоді вірні можуть впасти у найнебезпечнішу єресь цього сторіччя. Ті отці репрезентують 46 націй; ініціятива вийшла від двох бразилійців: преосв. Жеральда де Проенса Сіґавд, архиєпископа Діямантіни, та Антонія де Кастро Маєр, єпископа Кампосу.

У тій петиції вони твердять, що комуністичну фальш поширюють навіть авторитети (в оригіналі слово, яке нелегко перекласти на українське: „мастерс") з-поміж духівництва, а що подають це під етикетою справедливости та милосердя, чимало мирян може прийняти ті фальшиві доктрини та принципи. Ускладнює справу поставасовєтського уряду, який голосить конечність мирного співіснування, проявляючи при тому фіктивний лібералізм. Таким способом він творить ілюзію, буцімто комуністичні держави еволюціонують в напрямі нового типу суспільства, який може бути толерований, а то й бажаний католиками . . . Чимало католиків вважає такий устрій за допускальний і вірить, що Церква не є засадничо проти нього".

У цьому патетичному заклику немає, на жаль, переборщення: йдеться про реальну та гостру небезпеку, про гострий запальний процес, який зродився недавно і який нелегко спинити, не зважаючи на всі зусилля Папи Павла VI.

На католицькій лівиці здавна животіють дрібні м'якуни, без світоглядового хребта. В погоні за „духом часу" летять вони стрімголов за найбільш абсурдальною єрессю, підправленою на модний смак. Недостача критицизму у них іде так далеко, що під модною етикеткою можна продати їм навіть такий анахронізм, як марксистську доктрину. Перед скоком у комуністичну гречку спиняв їх лише страх перед пеклом, бо приналежність до компартії і співпраця з нею були заборонені, під загрозою викляття, декретом Апостольської Столиці з 1949-го року. Тепер вони вважають на основі самовільної інтерпретації одного папського документу, що ту заборону вже знесено.

На Великдень цього року Папа Іван XXIII проголосив свою другу енцикліку: „Пацем ін Терріс", в якій між іншим читаємо:

„Слід дбайливо розрізняти між (1) філософічними теоріями про природу, походження, ціль світу й людини, і (2) ініціятивами, зродженими й інспірованими тими філософічними теоріями, які торкаються ладу соціяльного, культурного чи політичного . . . Хто може заперечити, що такі ініціятиви можуть мати добрі елементи і заслуговувати на схвалення, якщо вони згідні з розумом та з інтересами справедливих людських аспірацій?"

Як відомо, ця енцикліка появилася незадовго перед смертю великого Папи. Мабуть, Іван XXIII, передчуваючи недалекий кінець, хотів залишити вірним, як духовий заповіт, свою повну, усистематизовану доктрину відносно туземних справ, які не були порушені в енцикліці „Матер ет Маґістра".

Перша енцикліка вводить доповнення до християнської соціяльної доктрини, основно розробленої ще від Льва XIII, і тому кожне слово у ній виважене на міліграми, що, очевидно було ледве чи можливе у другій енцикліці, маючи на увазі, з одного боку, її широку тематику, яка охоплює безліч прескладних проблем, ще не опрацьованих католицькими вченими відповідних спеціяльностей, а з другого — поспіх в обличчі недалекої смерти.

Цим можна пояснити і цитоване речення, що його експлуатують комуністи та комунофіли з притаманною їм нельояльністю.

У висліді дбайливої аналізи „Пацем ін Терріс", компетентні коментатори знайшли в ній виразне протикомуністичне вістря. Обмежуся одним із цих коментаторів Льямбіясом, професором філософічного факультету Арґентинського Католицького Університету. Католицька доктрина, — пригадує він, — здавна турбується розв'язкою основної антиномії між свободою та ладом, розв'язкою, яка дозволила б пройти між Сцилою та Харибдою, що їх творять лібералізм, тоталітаризм, індивідуалізм та колективізм. Енциклікою „Лібертас" Церква засудила свого часу лібералізм, а тепер енциклікою „Пацем ін Терріс" засудила тоталітаризм, беручи в оборону людську свободу. Та люди злої волі тенденційно збувають мовчанкою основну думку енцикліки, поширюючи і інтерпретуючи на свій лад одно лише її речення. Цим капіталізують вони злобно престиж та симпатії до покійного Папи і надуживають його ім'ям для комуністичної інфільтрації католицького світу.

Щоб переконатися, наскільки та небезпека реальна, не треба було довго чекати. Загальновідома комуністична організація „Рух Миру" скликала на 18 і 19 травня до Сен-Уену, одного з паризьких передмість, так звану „Конституанту Миру", запрошуючи туди й католиків. На жаль, це запрошення не було відкинене з обуренням, лише дало привід для широких дебат у французькій католицькій пресі. На сторінках відомого католицького журналу „Темоаняж Кретієн" появилася стаття Жака Шатіньє, в якій читаємо:

„Питання (участи католиків у „Русі Миру") слід розглянути наново у світлі енцикліки „Мир на Землі". Хіба ж не пише Іван XXIII, що ситуація змінилася і що слід зревідувати опінії? Вважаю дуже суттєвою різницю, яку Папа робить між історичними, тобто конкретними, рухами і філософічними доктринами, як теж папську опінію, що суттєвим є практичний об'єктив, спільний для католиків і комуністів. На мою думку, християни мають всі потрібні ґарантії, щоб взяти участь в „Конституанті Миру".

В подібному сенсі висловився на сторінках паризького щоденника „Ле Монд" другий католицький діяч, що теж віддавна працює в „Русі Миру", Жак Мадоль.

18-го травня засіли вони на почесній трибуні в Сен Уені (крім них був також священик, о. Лісже) поруч „знатних людей" французької компартії.

„Годі недоцінювати недавньої зміни, — радів Моріс Торез, промовляючи в Сен Уені. — Ватикан уже більше не трактує соціялізм як суттєво злий, як усіблення зла. Тепер християни вже зможуть брати участь у спільних акціях разом з комуністами. Відтепер уже ніхто не зможе закидати католикам, що вони беруть спільну участь у страйках (зорґанізованих комуністами), фіґурують між активними оборонцями вольностей (!), воюючи у протифашистському фронті і, наприклад, поборюють франкізм".

Та це ще не все. „Нарешті, — продовжує Торез, — тепер уже немає сумніву, що католицькі робітники мають повне право голосувати у виборах за комуністичну партію". На жаль, Торез покликується на очевидний факт: таки справді, в останніх італійських виборах, 28-го квітня ц. р., комуністичний список здобув приблизно мільйон нових голосів, коштом християнської демократії. До речі, безпосередньо після авдієнції Аджубея у Папи Івана XXIII можна було зустрітися в пресі з побоюванням, що саме так „зрозуміють" ту подію італійські католики, яких перед голосуванням за комуністів дотепер стримувало лише викляття, наложене Пієм XII. Вислід виборів цілком потвердив ці побоювання.

„Конституанті Миру" . . ."

Торез у тій самій промові твердив: „. . . Ніколи не було таких широких можливостей об'єднати комуністів, соціялістів та католиків у спільній акції для здійснення найшляхетнішого завдання: ввести на землі мир між народами".

Справді, ще ніколи не мали комуністи такої широкої можливости інфільтрації католицьких мас. Треба признати, що вони не проґавили тієї винятковоі нагоди. Не проґавлюють її також в Латинській Америці, де є найчисленніше та найбільш компактне скупчення католиків і де більше, ніж у будь-якій іншій країні католицького світу, комуністи мають змогу жирувати на людських злиднях.

Можливе заломання традиційної, природної католицької відпорности проти комунізму, зокрема, небезпечне тим, що воно приходить саме в моментах драматичного змагання за латиноамериканську душу, в моменті, коли Союз для Поступу став перед дуже поважними труднощами.

Д-р Михайло Тимків

НАПЕРЕДОДНІ З'ЇЗДУ УКРАЇНСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

Уже четвертий раз з'їдуться представники українських братніх союзів, щадниць і кредитових кооператив на чолі з Товариством Української Кооперації (ТУК), щоб відбути річні наради Конференції Українських Фінансових Установ Америки (КУФУА). Цього року наради відбудуться у Філядельфії 14-го грудня.

В обсерватора попередніх нарад і діяльности КУФУА мусить виринути питання про властиве завдання КУФУА.

Досі КУФУА уважалася за координаційний центр співпраці українських фінансових установ. І вона таку функцію виконувала. Та на четвертому році існування КУФУА слід би призадуматись, чи не варто накреслити перед КУФУА ширше завдання, що об'єднало б усі наші фінансові, а навіть і не-фінансові підприємства для спільного зусилля.

Люди з КУФУА мають у своїй праці безпосередньо до діла з економічними проблемами нашої громади. Під їхнім зарядом знаходиться понад $100 000 000 майна. Мабуть, серед нашої громади це найбільш кваліфікована група людей, що могла б перебрати на себе функцію Української Торговельної Палати з її притаманними завданнями — стимулювати економічний розвиток української громади.

Такого роду завдання важке й складне, і годі передбачити засяг успіхів. А проте, якби КУВУА вдалося стати центром економічної, бизнесової думки, то це вже було б не абияким успіхом. У нас існує пекуча потреба на таке середовище.

Зрозуміння для економічної розбудови української громади настільки мале, що навіть визначні прелеґенти, коли говорять про наші проблеми, то ледве заторкують економічні справи, так наче ми живемо в світі, в якому економічні проблеми не існують; так, наче українська громада може бути сильною без економічних мускулів.

Є люди, які вимагають від КУФУА, щоб вона поставила собі за завдання фінансувати український театр в Америці, інші говорять про фінансування публіцистичного проєкту, інші домагаються фінансування харитативно - допомогового проєкту. Список добродійних цілей можна легко продовжити, і українські підприємці підтримують їх фінансово. Цікавим тут, одначе, є те, що всім цим пропозиціям спільна й притаманна одна риса, така характеристична для способу думання українців: бачити справи в перспективі консумента - споживача. Всі вони зацікавлені в консумпції грошової допомоги.

Та коли йдеться про завдання КУФУА, то тут мусимо бачити справи в перспективі продуцента. Розділяти гроші — легко, зокрема тоді, коли вони є. Треба когось у нашій громаді, що застановлявся б над тим, як гроші добути, як розбудувати наші економічні ресурси й нашу продукційну спроможність. І тут перед КУФУА постає велике завдання.

У нашому громадському житті популярною є „концепція збіркового капелюха", якими розв'язується фінансову потребу багатьох вартісних проєктів. Зрештою, це не тільки у нас. Різниця лежить лише в тому, що у нас це „виключна концепція", а в інших „збірковий капелюх" є тільки допоміжним засобом поприи низку всякого роду фундацій, з яких у нас немає дослівно ані одної, і підприємств, яких у нас є так мало.

Чи не час би нам уже призадуматись над тим, чому участь українців у бизнесі така мала? Де українські підприємці? Де українські керманичі великих корпорацій? Чому так багато українців працює на підрядних роботах, а так мало на керівних постах?

Чи не час би нам проаналізувати з економічного боку проблеми Українського Народного Фонду, фінансування української науки, культурних установ, видань і т. д.?

Усі такого роду проблеми складні, і не легко для них знайти розв'язку, але треба, щоб принаймні хтось їх бачив і над ними призадумався.

У нас існує одна економічна централя, ТУК, яка успішно стимулює розвиток української кооперації. Нам треба центру, що в ґармонійній співпраці із ТУК'ом займався б економічними проблемами в повному засязі, не обмежуючи себе кооперативним сектором.

Поле відкрите для ініціятиви людей, які хочуть не тільки говорити про потенціял української людини, але й бачити вияв цього потенціялу в ділах і успіхах, а українську громаду — економічно сильною.

Президент передає повновласті в справі нафти секретареві внутрішніх справ

Вашингтон. — Президент Джансон 9-го грудня передав секретареві внутрішніх справ Стюартові Юдоллові повновласті вирішувати всі нафтові проблеми, які досі були в компетенції Президента. Президент Джансон вернувся до політики двох попередніх демократичних президентів Ф. Д. Рузвелта та Гаррі С. Трумана. Покійний президент Кеннеді сам вирішував нафтові проблеми, які є дуже важливі, бо Президент може визначати квоти імпортованої ропи та розподіляти ці квоти поміж імпортерів. Минулого року президент Кеннеді визначив був квоту 12.2 відсотка внутрішнього ринку для імпорту на схід від Скелястих гір. Цей імпорт був із Венесуелі та з Канади. На Заході, де є менша продукція нафтової ропи, імпорт творить майже одну четвертину запотребування — журналісти запитували Юдолла, чи президент Джансон передав йому нафтові повновласті тому, що Джансон походить із стейту Тексас, де є велика нафтова продукція, яку треба б урядові реґулювати. Але Юдолл відмовився відповісти на цей запит.

Андрій Качор

80-ліття української споживчої кооперації в Галичині

Пам'яті інж. В. Нагірного, дир. А. Ничая, дир. М. Заячківського, інж. Ю. Павликовського та інших керманичів „Народної Торговлі"

(2)

Перші кроки В. Нагірного

Приїхавши до Львова в 1882 р., Василь Нагірний, який пізнав добре істоту, вагу й суть кооперації під час свого перебування в Швайцарії, опрацьовує першу кооперативну програму, яку виклав у своїх статтях в „Ділі" п. н.: „Як люди собі в нужді дають раду".

У цьому циклі статтей він обговорює можливість кооперативних організацій серед українського народу за зразком англійських „рочдельських ткачів" з 1843 р., або за зразком швайцарського споживчого товариства в Цюріху (1851).

Цікаво, що, не зважаючи на біду й нужду, яка панувала на західньоукраїнських землях, заходи й арґументи В. Нагірного не знайшли живого відгуку серед ширших кіл громадянства, зокрема серед провідного активу. Навпаки, багато було таких, що до В. Нагірного почали відноситися легковажно, а навіть вороже, уважаючи його за . . . фантаста.

Білим круком серед української громади того часу був Іван Франко, що допоміг Нагірному теоретично обґрунтувати його нову економічну програму та проф. Аполон Ничай, практичний діяч Покуття, досмертний товариш його праці в „Народній Торговлі", який практично підтримав ідеї В. Нагірного. Сам Ничай, хоч і не поділяв думки Нагірного щодо чистих засад рочдельських ткачів, на яких спершу базував свою програму Нагірний, одначе він твердо обстоював потребу спілчанської організації для селян-хліборобів, як засобу рятувати українське село від лихви і господарської руїни у 80-их рр. мин. століття. Проте, обох цих діячів лучила засаднича ідея: ідея організації власних сил народу на господарському відтинку.

Ця прекрасна ідея, на жаль, була ще чужою українській спільноті того часу і тому не диво, що навіть серед провідного активу, що гуртувався в матірнім Т-ві „Просвіта", вона не знайшла ще підтримки. Ідею В. Нагірного підхоплює управа Т-ва ім. М. Качковського. Вона закликала В. Нагірного на засідання свого торговельного Виділу і запросила до співпраці. На цьому засіданні В. Нагірний переконав присутніх, що для торговельних справ треба заснувати окрему торговельну установу.

В. Нагірний виготовив статут „Народної Торговлі" — так назвав він цю нову установу — але підписати його відважилося лише . . . 8 осіб. Довелося робити В. Нагірному „набір" (як пізніше говорив про це інж. Ю. Павликовський, третій з черги головний директор Народної Торговлі) з-поміж членів касинового Т-ва „Бесіда" у Львові, щоб відповісти вимогам закону, відбути при мінімальній кількості засновуючі загальні збори та зібрати бодай 10 підписів членів-засновників.

Засновуючі загальні збори „Народної Торгівлі" відбулися 5 липня 1883 р. в „Народному Домі". На тих зборах вибрано першу Раду, чи точніше „Совіт", з 10 членів, серед яких було тільки два народовці: В. Нагірний і Корнило Устіянович. З-поміж інших діячів варто згадати голову Ради о. Евгена Дуткевича (пізніше тесть В. Нагірного), пароха і власника мастку в Рудні коло Львова, Северина Держка (заст. голови), д-ра Л. Павенцького, о. Івана Костецького, які хоч і не були народовцями, але щиро допомагали Нагірному в оформленні „Народної Торговлі".

У такій дійсності 80 років тому прийшла на світ перша українська споживча кооператива в Галичині, яка стала зародком усього кооперативного руху на українських землях.

Початки праці „Народної Торговлі"

Кілька місяців Рада новоствореної кооперативи не могла рішитися приступити до практичної діяльности.

Щойно 16 листопада 1883 р. Рада покликала виконний орган кооперативи, дирекцію, до якої ввійшли: інж. В. Нагірний, А. Ничай і С. Держко.

Першу крамницю „Народної Торговлі" приміщено спершу в приватному домі проф. А. Ничая, при вул. Вірменській ч. 2 у Львові. Посвячення і відкриття крамниці відбулося 8 грудня того ж року. А що не було фахівців-торговельників, ані охочих братися за торгівлю, то самому А. Ничаєві, а деколи й В. Нагірному довелося стояти за прилавком і продавати товари та вишколювати молодий персонал торговельників.

Свою працю „Народна Торговля" розпочала з дуже малим власним капіталом, — всього 1,296 австрійських корон. Все ж таки крамниця вже з самих початків мала великий вибір споживчих товарів, головно колоніяльних, а пізніше спеціяльністю „Народної Торговлі" був продаж вин, зокрема церковного, меду, кави, чаю, чистого воску для церков та всякого господарського знаряддя.

Важкі були перші кроки. „Безумством" назвав змагання В. Нагірного визначний громадянин, учений геолог, проф. Юліян Медвецький, саме тому, що це змагання базувалось на кооперативних засадах. „Шкода людини та її науки, — казав, — видно, що йому щось в голові не в порядку". А єдиний тоді наш купець у Львові, відомий діяч на полі культури, Михайло Димет, вважав кооперативну торгівлю „втратою грошей".

Усе ж таки, не зважаючи на це передчасне „крякання" при народженні „Народної Торговлі", вона з кожним роком росла, кріпшала матеріяльно й морально, і скоро зайняла в господарському житті Галичини провідну ролю, яку виконувала аж до 1944 року, коли її зліквідували большевики.

Динаміка розвитку „Народної Торговлі"

Не будемо переповідати історії розвитку „Народної Торговлі" в деталях. Спинимося тільки на важливіших її етапах.

Перших десять років „Народна Торговля" зужила на скріплення і розбудову своєї першої крамниці, пізніше — централі у Львові.

Поборовши перші труднощі, „Народна Торговля" вже в 1894 р. відкриває свої перші філії в Станиславові та Перемишлі і розбудовує свій гуртовий склад для сільських крамниць.

Святкуючи своє 15-ліття у 1898 році, „Народна Торговля" мала вже 948 членів, які склали 55,000 корон уділового капіталу; торги в тому році у 14 крамницях осягнули суму 808,000 корон. В тому ж часі вона обслуговувала вже 549 сільських крамниць, яким продала товарів на 168,000 корон. На ті часи це був великий успіх.

„Народна Торговля" торує дорогу не тільки для кооперації, але й взагалі для торгівлі в Галичині. Для пропаґанди і ширення кооперативно - торговельної свідомости вона утримує мандрівного вчителя, В. Короля, який у різних місцях веде вишкільні курси для крамарів. Цих крамарів „Народна Торговля" приймає до своїх крамниць на практику, і так поволі, крок за кроком, виростає нова верства українського купецтва. Без „Народної Торговлі" ледве чи наше приватне купецтво було б відродилося і дійшло до такої сили, яким воно вже було напередодні другої світової війни.

Кооперативні засади, що їх плянував реалізувати В. Нагірний, „Народна Торговля" почала здійснювати щойно в 1900 році, заходом таких свідомих і передових кооператорів, як Іван Петрушевич і Кость Паньківський.

На порозі свого 25-ліття, в 1907 р., „Народна Торговля" змінила свій статут і перетворилася із споживчої кооперативи в Крайовий Торговельний Союз з метою: піклуватися низовими споживчими кооперативами, організувати нові і постачати їм товари по гуртових цінах. Водночас „Народна Торговля" видає популярні брошурки економічного змісту, влаштовує кооперативні курси тощо.

У 1908 р. „Народна Торговля" обслуговувала вже 830 крамниць, яким продала товарів на 600,000 корон.

Відзначення 90-літнього ювілею НТШ у Вінніпеґу

Дня 10 листопада відбулася Ювілейна наукова Сесія УВАН в Канаді для відзначення 90-ліття і праці Наукового Т-ва ім. Шевченка.

Сесію відкрив президент УВАН проф. Я. Рудницький, пояснюючи, що УВАН досі відзначила ювілеї УВУ, УТГІ, УТІ, а цього року присвятила цю Сесію 90-літтю існування нашої найстаршої наукової установи, що саме відзначає свій ювілей.

Згідно з традицією УВАН на цій Сесії видано дві почесні грамоти признання для проф. д-ра Евгена Вертипороха з Торонта, голови НТШ в Канаді, і Томи Томашевського, скромного працівника на полі укр. культури Західної Канади з Едмонтону. Д-р М. Марунчак представив п. Т. Томашевського як піонера редактора і видавця, та прийняв в його імені грамоту. Тут же продемонстрував кілька тих піонерських видань п. Т. Томашевського, що мали дату з-перед 1-ої світ. війни а саме: „Нова Громада", „Правда і Воля", „Наш поступ", „Фармерський голос", „Ґарапник" (гумористичний), „Календар Зоря", та інші. Сьогодні редаґує „Український піонер" в Едмонтоні. По цім відчитано привітання від профес. Г. Сімпсона з Саскатуну, п-ні І. Борисової-Косач з Ню Йорку та Т. Томашевського з Едмонтону.

Далі запрошено проф. д-ра Е. Вертипороха до слова, як головного доповідача Сесії. Прелеґент подав історію постання, етапи розвитку і праці НТШ протягом 90 літ, з зазначенням прізвищ людей дотичних управ та з вичисленням виданої в кожному періоді праць наукової літератури, частина якої була тут же на виставі. На цій же Сесії влаштовано виставку під гаслом „Міжнародні зв'язки УВАН", де на трьох довгих столах в залі Народного Дому, були розложені обмінні видання майже з цілого світу. 30 наукових інституцій різних держав були представлені на виставі. Окремий стіл був призначений для видань НТШ, де було кілька раритетів. Присутні, після закінчення Сесії, довго оглядали цікаву виставу.

М. Б.

Враження з виступу „Веселого Львова" у Рачестері

Коли куртина пішла вгору, мені чомусь пригадалися звісні слова про „дошки, які означають світ".

Може тому, що для акторів, які цього зимового вечора принесли нам своє мистецтво, це в дійсності і є їхній світ. Актори, які колись на рідних землях жили, думали і віддихали театром, сьогодні в еміґраційних обставинах, в яких, на жаль ,нема змоги існування постійному професійному українському театрові — працюють і творять далі. Вони культивують один з найбільш скомплікованих театральних жанрів т. зв. „легкий жанр". Вони продовжують традиції словнозвісного „Веселого Львова", який свого часу розпочав нову сторінку в історії українського театрального життя. І ось перед нами пара акторів, яких імена так тісно пов'язані з постанням і існуванням „Веселого Лявова", що стали його синонімами — Ірина та Юрій Лаврівські.

Український Моріс Шевальє, одинокий цього типу співак - актор, Юрій Лаврівський. Голос такий характеристичний своїм тембром, голос, що його звуть „аксамитним", „прекрасним", „незрівняним". Його своєрідна інтерпретація пісень, має в собі справжній, глибокий артизм. Додайте до цього його так добре знану усмішку, його сценічну легкість, і зрозумієте, чому „паном у фраці", як його колись звали у „Веселому Львові", захоплюється найбільш вибаглива публіка.

Юрій Лаврівський, що завжди мав свій оригінальний репертуар, має його й тепер. „Галицьке містечко", „Кордони", „Пісонька емеритальна" — ось деякі з його пісень, до яких він сам скомпонував музику. Його пісні до слів Лесі Лисак і Олега Лисяка наскрізь актуальні своєю тематикою, з музичного боку незвичайно мелодійні.

А ось перед нами Ірина Лаврівська з своїм широким акторським діяпазоном, який починається на межі драматичного героїзму, проходить крізь справжню, непідфальшовану лірику, попри міцну сатиру і доходить до меж розсміяної ґротески. Ірина Лаврівська — елеґантна сценічна поява, що полонює глядача своєю акторською гнучкістю, особистим чаром і стилем. Стилем гри і стилем сценічних костюмів. У „Львівській міщанці" пера Олега Лисяка вона осягає те, що зовуть „сценічним шедевром". Перфектна дикція, смілива інтерпретація тексту, переконлива міміка творять завершену цілість. Впродовж вистави вона щоразу міняє своє акторське обличчя так само вправно і доцільно як свої стилеві костюми. У шаржі власного авторства п. з. „Еміґрація" вона дає синтезу свойого акторського знання й таланту.

Марія Лисяк — співачка з милим ніжним голосом, яка, як це говориться „бере публіку за серце". Вона теж має свій оригінальний репертуар пісень, яких автором є здебільша Олег Лисяк. Їхня тематика лірично - настроєва з наголосом на спогади про Львів. Найбільше враження викликала „пісня про Львів" слова Едварда Козака (Еко), музика Юрія Лаврівського.

Богдан Паздрій, чільний актор і режисер українських театрів щераз доказує, що „легкий жанр" є для нього таки дійсно легким. Сьогоднішня постановка проходить під його режисурою, а на сцені він конферансьє з блискучою ерудицією і неперевершений творець характерів („Карась у мотелю" і слуга в „Покеровій трагедії").

І на кінець, в поазбучному порядку, актор Ярослав Пінот - Рудакевич. Його довголітній акторський досвід, в полученні зі сценічною природністю дають у висліді дуже переконливого виконавця комічних роль. Пінот - Рудакевич щераз підтверджує тезу, що добрий комедійний актор займає одне з чільних місць у кожній ревії.

Виступ „Веселого Львова" проходить у виконанні п'яти акторів з такою самою сценічною верною як 20 років тому, коли ансамбль складався з кількадесяти виконавців і мав до своєї розпорядимости всі театральні засоби.

І мимоволі приходить думка, що завтра ці актори підуть до щоденної праці, яка нічим непов'язана з їх професією, бо їхня акторська діяльність звужується, на жаль, до спорадичних виступів. Проте вони находять час і силу приготувати все щось нового, створити якийсь новий сценічний персонаж, нову сатиру, нову пісню. Вони є тепер не тільки акторами, вони теж авторами, композиторами, костюмершами, бутафорщиками, словом усім. Призадумуєтеся, що дає їм до цього силу, а головне охоту?

Що ж, хтось сказав, що коли актор сходить на сцені пару черевик, він вже ніколи не зійде зі сцени. А актори „Веселого Львова" сходили на сцені пар кільканадцять . . .

М. Р.

Іван МАНИЛО

ДЖАНОВІ Ф. КЕННЕДІ

Осінь, осінь... Над землею осінь
Пропливає, стелиться і йде...
А в твоєму буйному волоссі
Сивина сріблиться де-не-де.

Президенте! Чи тобі хоч
снилось:
Білі коні... Домовина... Жах...
Ще й смугастим прапором
накрили
Побратими твій нетлінний прах.

Не було ні Мао, ні Хрущова,
Тільки море суму й самота...
Хто ж це обагрянив, Джане,
кров'ю
Молоді, як сон, твої літа?

І здається: білогриві коні
Повернули в Білий Дім
кортеж —
І встаєш ти, Джане
невгомонний,
І народам руку подаєш!

•

ПІСЛЯ ВИКУПУ ФРЕНКА СІНАТРИ, МОЛОДШОГО

Френк Сінатра, посередині у капелюсі, інформує урналістів Один із найпопулярніших в Америці фільмових артистів що його 19-річний син, що його схопили невідомі злочинці на передмісті містечка Стейтлайн в Неваді, звільнений та здоров, у домі своєї матері, з якою Сінатра розведений. Френк Сінатра заплатив за свого сина викуп $240 000 у банкнотах по 10, 20, 50 і 100 долярів. Злочинці тримали молодого Сінатру 50 годин із зав'язаними очима, частинно в багажнику великого авта. Покищо нікого із злочинців, яких було 6 чи навіть 9, не арештовано.

ОДВУ влаштовує зустріч з сен. П. Юзиком

(Закінчення з 1-ої стор.)

відтак голова Головної Управи МУН, а тепер Почесний Голова МУН. Закінчив студії в Саскачеванському Університеті й одержав кілька університетських ступенів, а вкінці докторат на Міннесотському Університеті. Його улюблені предмети це історія й література, із спеціялізацією історії й літератури слов'ян, в тому й України. Він посвятив багато свого часу на студії життя українських піонерів у Канаді, а зокрема в Манітобі, де проживав по одруженні. Його працю „Українці в Манітобі" видала Торонтонська Університетська Преса. Викладав він на Університеті Манітоби слов'янську літературу й історію Сходу Европи. В часі другої світової війни служив у канадійській армії як доброволець. Він невпинно працює як учений, історик і письменник, а теж активний в українських організаціях, як заступник президента УНО, член Комітету Українців Канади, голова Українського Культурного й Виховного Центру в Вінніпеґу, член Митрополичої Управи й Архиєпископської Кураторії Української Католицької Церкви, Почесний Голова Молоді Українського Національного Об'єднання та член багатьох інших наукових і громадських організацій. З початком лютого 1963 року прем'єр міністрів Канади Джан Діфенбейкер найменував його на сенатора Канади. Також не диво, що першим завданням сенатора П. Юзика було членство в Канадійській Делеґації до Об'єднаних Націй на осінь 1963 р., бо його знання історії та організаційна й громадська діяльність є дуже допоміжними на полі інтернаціональних взаємовідношень Канади.

Українська хроніка

● **Нюйоркський Відділ ОбВУА** влаштовує в суботу, 14-го грудня ц. р. в приміщенні Українсько - Мистецького Клюбу при 149 Друга Авеню, Святкові Сходини членів і гостей для відзначення 44-их роковин Першого Зимового Походу. При цьому буде відтворена закріплена на магнетній стрічці звукозаписувача доповідь ген.-хор. Андрія Долуда, кол. начальника штабу рейдуючої Армії, яку він прочитав у Ст. Пауло, Бразилія, з нагоди святкування 40-річчя названого Походу. Початок о год. 7:30 веч.

● **д-р Віра Селянська**, професор університету в Ріо де Жанейро, відома в українській літературі, як поетеса Віра Вовк, виступить в рамцях Наукового Засідання Літературознавчої Секції УВАН у ЗДА в неділю 15 грудня ц. р. о год. 6.30 в залі УВАН з доповіддю на тему „Портуґальсько - бразилійська модерна поезія". Після доповіді доповідачка прочитає ряд портуґальських поезій у своєму перекладі.

● **Різдвяний базар** влаштовує 64-ий Відділ СУА в Ню Йорку в днях 14 до 29 грудня ц. р., у своїй домівці в Українськім Народнім Домі при 140 Другій Авеню, кімната ч. 31. В неділю 15 грудня в цій же домівці, о год. 1-ій по пол. відбудеться показ застосування народної вишивки в модерному одягу. Різдвяний базар буде відкритий в будні дні від 7 до 9-ої вечора і в суботи та в неділі від год. 12-ої в полудне до 9 веч.

● **Британську делеґацію** на міжнародну конференцію в справах роззброєння, наради якої будуть відновлені в січні 1964 року в Женеві у Швайцарії очолюватиме секретар закордонних справ Р. А. Вутлер.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І її ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 8

д-р Богдан Олесницький, Ньюарк	$100.00	М. Куземка, Ню Йорк	2.00
Йосип Ягнич, Сомерсет	10.00	М. Іванюк, Балтимор	2.00
В. Іваникло, Несконгонінґ	5.00	Т. Тренич, Філядельфія	2.00
М. Костишин, Линбрук	5.00	В. Велиток, Бриджпорт	2.00
Н. Прегер, Міннеаполіс	5.00	Я. Притика, Ф. Ракавей	2.00
А. Кармазин, Аліквипа	5.00	Гр. Геба, Стетен Айленд	2.00
Іван Матейчук, Геммонд	5.00	Іван Чопко, Елизабет	1.50
С. Політченко, Патерсон	3.00	Юлія Копитко, Філ.	1.00
А. Гуля, Торонто	3.00	Анна Луцька, І. Аврора	1.00
Ант. Лаврук, Алтуна	3.00	З. Гловяк, Ню Йорк	1.00
С. Перун, Ню Бритен	3.00	Юліянна Возьний, Нортгумберленд	1.00
Мих. Заплітний, Бруклин	2.00	Іван Грицик, Форд Сіті	1.00
Корнель Сороктей, Рачест.	2.00	Олекса Паран, Мекеніксвил	1.00
Ольга Тигарко, Міннеап.	2.00	В. Бойко, Менвил	1.00
А. Мазурок, Судбури	2.00	Д. Заруба, Іджвит	1.00
Мих. Голубець, Елизабет	2.00	І. Болянецький, Френклін Парк	1.00
Г. Кусий, Вашінґ	2.00	А. Фолюсевич, Рачестер	1.00
Е. Федик, Вудсайд	2.00	Оксана Куйбіда, Дж. Гайтс	1.00
Волод. Ящишевич, Кентон	2.00	І. Костюк, Фол Рівер	1.00
А. Гудзовський, Флашінґ	2.00	М. Гумин, Джерзі Сіті	1.00
інж. Е. Пиндус, Гаррісбурґ	2.00	С. Нечипорук, Бруклин	1.00
П. Кренич, Палмертон	2.00	А. Кобаса, Бутлер	1.00
П-во Добринські, Н. Йорк	2.00	С. Кучерський, Трентон	1.00
В. Миндюк, Ньюарк	2.00	М. Дрозд, Пітсбурґ	1.00
С. Карпа, Гілсайд	2.00		
Т. Белей, Шикаґо	2.00		
Олег Пушкар, Н. Гейвен	2.00		

СПИСОК Ч. 9

Мих. Балабан, Гюстон	$10.00	П-во Галичини, Форест Г.	2.00
д-р Г. Чвартацький, Йонкерс	10.00	П. Залуга, Дітройт	2.00
Іван Гринко, Клівленд	10.00	Микола Мороз, Бентлейвіл	2.00
П. Дубрівний, Ваинаві	5.00	П. Голт, Ф. Вілліям, Кан.	2.00
П. Машталір, Торонто	5.00	Мих. Юрків, Рачестер	2.00
С. Вацик, Шикаґо	5.00	Д. Небор, Ню Гейвен	2.00
Д. Боднар, Клівленд	5.00	Геня Кострик, Клівленд	2.00
Іван Молодич, Мусап	5.00	Г. Мазурик, Бронкс	2.00
М. Ратушний, Ню Йорк	5.00	Я. Зубаль, Дітройт	2.00
Петро Кучма, Ню Йорк	5.00	Й. Ходоровський, Вунсакет	2.00
Мир. Стецев, Шикаґо	5.00	Р. Кміцикевич, Шикаґо	2.00
Карпо Ірха, Торонто	5.00	І. Яичишин, Дітройт	2.00
Іван Гулей, Бруклин	5.00	А. Мельник, Рачестер	2.00
В. Комар, Л. Ай. Сіті	4.00	І. Шипула, Вудсайд	2.00
П. Деркач, Джемейка	4.00	А. Маркович, Нассейк	2.00
В. Соя, Ґарден Сіті	4.00	І. Боднарук, Гемтремк	2.00
М. Лободяк, Мейсон Сіті	3.00	В. Білецький, Ґрінвіл	1.00
Б. Боженський, Тінек	3.00	П. Кісь, Вест Айслип	1.00
Яр. Білинюк, Ню Йорк	2.80	Г. Мисишин, Спрінґфілд	1.00
Ів. Пиндус, Сиракюз	2.00	П. Дадерко, Сиракюз	1.00
Д. Яремко, Кензас Сіті	2.00	С. Кириленко, Білойт	1.00
Галина Рейнарович, Ню Гейвен	2.00	А. Тельманик, Ваєртон	1.00
Ю. Ватаманюк, Шикаґо	2.00	Дарія Сайферт, Ню Йорк	1.00
Юрій Чайка, Бетлегем	2.00	Г. Степанек, Клівленд	1.00
В. Богонович, Детройт	2.00	І. Цебрій, Шикаґо	1.00
Е. Людкевич, Ню Йорк	2.00	В. Клайнер, Ф. Вейн	1.00
Ал. Гелетій, Ферфилд	2.00	П. Пазура, Барбертон	1.00
Евген Федак, Дітройт	2.00	О. Юхта, Скима	1.00
Г. Нога, Брентфорд	2.00	М. Яворський, С. Голланд	1.00
В. Сердюк, Менчестер	2.00	І. Куц, Ґовшен	1.00
Євт. Тараненко, Ваш.	2.00	О. Стецкевич, Ню Йорк	1.00
П. Бих, Бруклин	2.00	С. Шуст, Ню Йорк	1.00
В. Ремпнер, Ірвінґтон	2.00	Надія Назар, Бруклин	1.00
д-р Я. Коропей, Потукет	2.00	Оксана Лесик, Честер	1.00
Анд. Кралька, Шикаґо	2.00	В. Балабан, Річмонд Гіл	1.00
Мих. Пудик, Шикаґо	2.00	І. Гринишин, Л. Ай. Сіті	1.00
Б. Оленчак, Саскачеван	2.00	П. Воробій, С. Пол	1.00
Анна Фелло, Керні	2.00	Ф. Сотник, Дітройт	1.00
Є. і І. Головка, Левиттавн	2.00	Л. Кошіль, Торонто	1.00
д-р Р. Миколаєвич, Ню Гейвен	2.00	Іван Ковач, Дітройт	1.00
		Мих. Гедзик, Лорейн	1.00
		Лев Казієвич, Дітройт	1.00
		М. Недзяк, Кораополіс	1.00

ЗАМІТКА:
Проголошені в листі ч. 2 датки на Пресовий Фонд із Флинту (пп. Жовтяк В., Ганчарик А., Камад М. і Чумак В.) в сумі разом $10, були зібрані з нагоди вінчання молодої пари п. Марії Костинюк із п. Д. Крукшейком.

ЗАГІН ЧЕРВОНА КАЛИНА
5 Курінь Пластунів Сеніорів
23 Курінь Старших Пластунів
складає суму 25 долярів
на фонд будови Колеґії св. Василія в Стемфорді
замість квітів на могилу
бл. п. інж. ЯРОСЛАВА ГУЗАРА
батька члена Загону, о. Любомира Гузара.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ЯРОСЛАВА ГУЗАРА
зложив 10 долярів на інвалідів
Проф. Іван ГОЛЕМБІОВСЬКИЙ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ЕМІЛІЇ ДРОГОМИРЕЦЬКОЇ
та
бл. п. інж. ЯРОСЛАВА ГУЗАРА
на фонд „ВЕСЕЛКИ"
20 долярів зложили
Ліда і д-р Роман СМИКИ

ПОДЯКА
Після смерти мого
БРАТА
ІВАНА ТУРЧМАНОВИЧА

16-го листопада 1963 року в Шикаґо, хочу подякувати всім, хто приявністю, співчуттям, вінками, пожертвами на Заупокійні Служби Божі та не злим словом ушанували Його, як людину й українця.

Насамперед дякую о. Ярославу Свищукові з Української Католицької Катедри св. Миколая за відправлення Панахид і похорону та хорові „Славута" під керівництвом д-ра Я. Кокорудза за відспівання Панахиди.

Потім дякую похоронному Комітетові організацій, що їх членом був Покійний, очоленому паном Богданом Трусевичем. Управам і Членам організацій: Т-ву „Леви", Об'єднанню бувших Вояків Українців в Америці, Т-ву ОДУМ, Об'єднанню колишніх Вояків УПА, Об'єднанню Прихильників Визвольної Боротьби України.

Нарешті дякую всім Друзям та Знайомим Покійного й близькій Його серцю родині Толочків і Маркевичів. Спасибі!

Ст. Пол. Мінн., 9 грудня 1963 р.

МИХАЙЛО ТУРЧМАНОВИЧ

Число затруднених в листопаді становило 69,325,000

Вашингтон. — Департамент Праці повідомляє, що в місяці листопаді цього року число заструднених становило 69,325,000 осіб, а число безробітних виносило 3,900,000, що становило 5.9 відсотка всіх робітних сил країни. Число безробітних в листопаді було на 483,000 більше від числа в жовтні, а число затруднених в тім же часі зменшилося на 566,000. Найбільший відсоток між безробітними становлять молоді особи у віці до двадцятьох років. Число безробітних є на одну десяту відсотка більше в порівнянні з листопадом 1962-го року. Відсоток безробітних, який зріс до 5.9 відсотка всіх робітних сил, турбує департамент праці, який хотів би, щоб цей відсоток був менший від чотирьох.

Зі спорту

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ НА НАСТУПНУ НЕДІЛЮ

УСК Ню Йорк — „Джуліяна" Ню Йорк, змагання за Чашу ЗДА, відбудуться в неділю, 15-го грудня, о год. 2.00 по полудні на грищі Айнтрахт Овал при 37-ій вулиці і 20-ій Евню в Асторії, Н. И.

„Тризуб" Філядельфія — Італійський С. К. Балтимор, футбольні змагання з циклу гор за Чашу ЗДА, відбудуться в неділю, 15-го грудня, о год. 2.00 по полудні на грищі при 29 і Камбрія вулицях у Філядельфії.

—o—

НОВЕ РІШЕННЯ ПРО ЗМАГАННЯ УСК—„ҐОТЧЕ"

Згідно з повідомленням німецького щоденника „Штатс Цайтунґ унд Герольд" Німецько - Американська Футбольна Ліґа знову розглядала справу змагань УСК — „Ґотче", які були закінчилися перемогою німців 3:2. Два попередні рішення НАФЛ признали, що в складі „Ґотче" був формально незатверджений для них змагун і тому Ліґа доручила повторити ці змагання. Вже ці рішення були незгідні з прийнятими засадами, бож за участь в грі незголошеного змагуна дружина повинна бути покарана втратою двох точок воковером. Ще дивнішим виглядає тепер нове рішення, яке признає перемогу „Ґотче" згідно з вислідом на грищі.

—o—

„КРИЛА" НА ПОЧАТКУ НОВОЇ ДЕКАДИ

Інтеґральною частиною виховної програми Спілки Української Молоді так у ЗДА, як і Канаді, Европі, Австралії, є фізичне виховання. Спортові віддають належну увагу керівники й виховники Осередків. Вправи, вишколи та змагання в різних ділянках спорту (легкоатлетика, плавання, марші, відбиванка, кошівка, футбол) займають поважну частину денних зайнять сотень учасників літніх сумівських таборів. Спортові точки є теж в програмах здвигів і імпрез поодиноких Осередків. Гарні успіхи здобувають спортові ланки Осередків, які мають в своїх рядах відповідних інструкторів, ентузіястів різних ділянок спорту.

Одним з них є Осередок СУМА ім. М. Павлушкова в Шикаґо, спортовий відділ, який краще відомий як С. К. СУМА „Крила", відзначає саме тепер своє десятиріччя. „Крила" пройшли далеку дорогу в постійному рості від скромних початків до імпозантних успіхів, але і не без чималих труднощів. Мають вони вироблену добру марку в місцевих спортових колах і співпрацюють тісно з українськими спортовими центрами — СУАСТ Північ і УСЦАК. Щоб взяти участь в першостях цих централь, змагунки і змагуни „Крил" проїхали тисячі миль на легкоатлетичні, відбиванкові, чи футбольні змагання. Шикаґівські „Крила" їздили на змагання до Нюарку, кількакратно до Торонта, а також до Клівленду, Дітройту, Міннеаполісу, Мілвокі та інших місцевостей. 10-ий рік діяльности „Крил" пройшов серед численних змагань в Шикаґо і на виїздах. Ланка футболу відзначила вдало своє десятиліття здобуттям першости СУАСТ Північ і мистецтва своєї кляси Національної Футбольної Ліґи, за яким прийшов аванс до найвищої кляси футболу в Шикаґо. Визначними зустрічами футболістів „Крил" були товариські змагання з „Україною" в Торонті і в Шикаґо. Ланка легкоатлетики з успіхом репрезентувала „Крила" на легкоатлетичних першостях УСЦАК в Дітройті.

Десятирічний шлях сумівських спортовців з Шикаґо позначений зустрічами з різними українськими дружинами нового світу. Спортова кімната Дому СУМА прикрашена прапорцями цих українських клюбів. Там теж знаходяться десятки чаш — трофеїв, грамот і медаль, які найкраще ілюструють роки 1953-1963. Відзначення десяти років праці буде присвячений окремий Бенкет „Крил" 15-го грудня. На ньому буде відмічене не лише десятиліття „Крил", але і віддана та жертвенна праця цих нечисленних одиниць місцевого сумівського активу, які причинилися до існування і розвитку С. К. СУМА „Крила" в Шикаго. Їм, як і всім активним спортовцям сумівських „Крил", належиться за успішно проведену працю грімке потрійне „Слава!". **К.**

УСПІХИ ФУТБОЛІСТІВ ДОРОСТУ „ЛЕВІВ"

Одною з п'яти дружин „Левів" є „Левенята" — дружина доросту, яка змагається в Національній Футбольній Лізі Шикаґа, чи точніше в Північній Дивізії Доросту, зложеній зі семи клюбів. В кінцевій табелі Дивізії „Левенята" зайняли четверте місце з рахунком точок 13:11 та відношенням воріт 38:30. Тут треба відмітити, що одинадцятка доросту „Крил" здобула в цій самій Дивізії Доросту Північ третє місце після одинадцяти гор з точками 15:7 та відношенням воріт 34:11, а дружина „Тигрів" опинилася на п'ятому місці з точками 7:17.

В складі „Левенят" в минулому сезоні грали: В. Валлес, М. Дижурко, В. Семащук, Е. Мишалів, В. Мишалів, М. Ковалевич, С. Мінтянський, С. Парух, Ю. Зарицький, Б. Шлапак, М. Волчаннський, М. Шлапак, І. Войтечек, І. Гапковсньский, Ю. Стойкович, І. Загородний, Я. Петренко, а у весняному сезоні тільки: Малий, Дублянниця, Фостяк і Сливка. Ланковим і тренером дружини доросту був Е. Дачишин, а капітаном М. Волчанський. У весняному сезоні „Левенята" мали слабші успіхи, бо на шість зустрічей тільки одну виграли та одну зремісували. В осінньому сезоні „Левенята" виграли були зі шести п'ять змагань.

У відбутих мистецьких змаганнях стрільцями воріт були: С. Парух — 17, Б. Шлапак — 13, М. Ковалевич — 5, М. Волчанський — 3. Дружина доросту відбула теж в цьому році сім товариських гор, з яких чотири виграла, одні зремісувала, та дві програла. Королем стрільців, коли брати під увагу мистецькі і товариські гри, став Станислав Парух з 35 воротами, а другим стрільцем був Борис Шлапак, автор 22 воріт.

„Левенятам" закупила виряд, який споваджено з Відня, пані Ольга Шлапак, а її муж п. Василь Шлапак уфундував два м'ячі для цієї дружини. Також виявили зрозуміння для праці над доростом панство Мишалови, та пп. В. Голойда, К. Малий, П. Стецьків, Р. Михалушків і інші, які давали матеріяльну і моральну піддержку „Левенятам", як теж опікувалися транспортом найменших змагунів на змагання.

Петро Головатий

—o—

ВІСТКИ „ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ" — НЮАРК

„Чорноморська Січ" в новій Футбольній Лізі. — 10 січня 1964 року футбольна дружина „Ч. Січі" розпічне свій перший сезон в новоствореній „Індор Сакер Ліґ" до якої ввійшли такі Клюби: Польські Соколи, Мадярський СК Ню Бронсвік, Елізабет СК, Гобокен ФК, Рома СК, Петерзон Доверс і Скатс Амерікенс — Керні. Першенські змагання проводитимуться складами сімок у величавій салі Арморі м. Петерсону. Кожної п'ятниці вечором глядачі матимуть можливість бачити чотири 30-хвилинні зустрічі, деякі з них мали б бути передавані на телевізії. Після 7-х тижнів розгривок в останню 8-му п'ятницю відбудуться рішальні розгривки — фінали першої чвірки з показника табелі гор, за чемпіонат і чашу Шейфера. Футболістам „Ч. Січі" бажаємо добрих успіхів!

Футболісти „Ч. Січі" між найкращими в стейті Ню Джерзі. — Цьогорічний футбольний сезон середніх шкіл стейту закінчився традиційним відзначенням з кількох соток кандидатів найкращих так зв. „Ол стейт", яких включено до першої дружини (тобто збірної стейту). Здобуття студентом звання найкращого футболіста стейту зв'язане з великими почестями та рівночасно є користями на майбутнє. Завдяки футбольній „кузні „Ч. Січі" в цьому році відзначені слідуючі студенти-члени наших дружин: Володимир Вільчак, Ігор Паньків, і Володимир Нестеренко. Володимир Вільчак разом зі своїм братом увійшли вже на постійно до складу 1-ої дружини „Ч. Січі". Ґратулюємо Вам Першунам Стейту!

—o—

Мирон Гура, кол. змагун „Ч. Січі", молодший брат якого змагається в дружині учнів, не покинув своєї футбальної кар'єри. Перебуваючи в Аннопольській Морській Академії, він входить до складу футбольної репрезентації, яка в цьогорічному сезоні гор за мистецтво Америки (Коледжів) дійшла уже до півфіналу. В змаганнях з „Вест Честер Тічерс" його дружина „Нейві" здобула перемогу 3:0. Два ґолі здобув для своєї дружини Мирон Гура.

Спортова „Маланка" „Чорноморської Січі", відбудеться 18-го січня 1964 року в залі Украраїнської Централі. До танців гратиме українська оркестра Богдана Гірняка.

Омелян Твардовський

—o—

УСК — ГРЕЦЬКО - АМ. С. К. 1:1 (1:0)

Ню Йорк, 8-го грудня. — Футбольні змагання з греками вже з традиції бувають напруженими і притягають рекордове число глядачів, яких було цим разом понад 2,000. Управа УСК-у подбала про поліцийн у охорону, щоб здержати фанатиків противника від неспортових виступів, як це мало місце в попередній зустрічі.

Початок гри позначався нервовими і обережними потягненнями обидвох сторін. При майже рівнорядній грі щойно в 30-ій хвилині УСК здобув перші ворота з гарного стрілу під поперечку Скірки. Опісля греки рванули до наступів, але знаменитий воротар УСК-у ударемнював всі їхні стріли. Друга половина визначалася значно більшою перевагою греків, які часто бомбардували наші ворота. Стероризований суддя Джірард навіть подиктував карного до УСК-у, якого відбив притомно знаменитий воротар. В страху перед грецькими фанатиками суддя теж не признав других воріт до греків зі стрілу Сметтирста, відсвистуючи офсайд, коли м'яч був у сітці. Щойно в 65-ій хв. греки вирівняли з підворітного замішання.

Найкраще заграв воротар Яблевський, який оборонив декілька дуже грізних стрілів і цілий час кермував обороною і поміччю. Оборона була послаблена браком контуженого Янґа, на місці якого Андраде не міг себе найти, хоч і вибив з воріт кілька стрілів. Цапа стягнено до заду для скріплення оборони, а Фрайтаґ з Меквілленом були половиною оборонного муру. Напад заграв цим разом слабше, за вийнятком Предерґаста. УСК-ові треба змінити оборону і праве крило. Змагуни не стартують до м'яча і часто надто придержують м'ячі, які тратять в сольових загранях. **Іван Діденко**

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 15-го ГРУДНЯ 1963 р.:
КЛІФТОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва Українська Січ 182 Відд. в год. 2-ій по пол. в залі української Правосл. Церкви, при 45-47 Hope Ave в Пасейку, Н. Дж. На зборах будуть вирішені важливі справи. — Управа.

НЕДІЛЯ, 22-го ГРУДНЯ 1963 р.:
БОФАЛО, Н. И. Місячні і Річні збори Б-ва св. о. Миколая 127 Відд. в год. 11:30 рано в церковній залі при Філмор і Онейда вул. На порядку дня: Вибір нової управи на 1964 рік. Побір членських вкладок кожної неділі у вище згаданому часі і приміщенні. — І. Вула, предс.

ТАРЗАН, ч. 5154. Таємнича Постать на човні...

Коли його брат погодився поїхати до Вембе до хворого батька, Бен Барнес винайняв човен.

Пізніше він пішов до свого бюра і працював пізно в ніч, рисуючи мапу ріки.

А ще пізніше виникла містерія... бо мовчазна постать дісталася на човен, плянуючи якесь лихо...